

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/13/2018
Identifikačné číslo spisu:	4015898712
Dátum vydania rozhodnutia:	22.05.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4015898712.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci proti obvineným G. Y. a I. B. pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., na neverejnom zasadnutí 22. mája 2018 v Bratislave, o dovolaní obvineného I. B. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. januára 2016, sp. zn. 1To/36/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného I. B. s a odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) z 2. júna 2014, sp. zn. 5T/146/2005, boli obvinení G. Y. a I. B. uznaní za vinných z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., ktorého sa dopustili na skutkovom základe, že :

po predchádzajúcej vzájomnej dohode s ďalšou doposiaľ nestotožnenou osobou dňa 23.09.2004, v čase približne o 14:25 hodine, na parkovisku pred pobočkou Všeobecnej úverovej banky, na P. ulici č. XXX v P., G. Y. zozadu nasadil poškodenému Ing. I. Y. na krk oceľové lanko, ukončené na oboch stranách lanka drevenými rukoväťami a týmto spôsobom poškodeného škrtiac stiahol na zem, pričom poškodený v snahe chrániť si krk, z ľavej ruky pustil kožený kufrík s finančnou hotovosťou, ktorý G. Y. vzal a následne spolu s doposiaľ nestotožnenou osobou nasadol do osobného motorového vozidla značky Audi 100, čiernej farby, EČV : P. XXX Y., ktoré ako vodič viedol I. B. a z miesta činu ušli, čím poškodenému Ing. I. Y. spôsobili škodu odcudzením finančnej hotovosti 1.030.000,-Sk (34.189,74 Eur) a zranenie v podobe krvnej podliatiny na krku a odrenín na tvári s dobou liečenia do sedem dní.

Za to okresný súd uložil obvinenému I. B. podľa § 234 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov. Na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil okresný súd obvineného do II. (druhej) nápravno-výchovnej skupiny. Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. č. 141/1961 Zb., súd uložil obom obvineným povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému Ing. I. Y. škodu vo výške 1.030.000,-Sk (34.189,74 Eur) a poškodenej Sociálnej poisťovni 8.604,- Sk (285,60 Eur).

Na základe odvolaní obvinených rozhodoval vo veci Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“), ktorý rozsudkom z 12. januára 2016 sp. zn. 1To/36/2015 tak, že podľa § 258 ods. 1 písm. b/ a e/, ods. 2 Tr. por. č. 141/1961 Zb., zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste ohľadom oboch obvinených a v zmysle § 259 ods. 3 Tr. por., podľa § 234 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 40 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., uložil obvinenému I. B. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a (šesť) mesiacov. Na výkon trestu zaradil krajský súd obvineného do druhej nápravnovýchovnej skupiny.

Proti rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu podal obvinený I. B. prostredníctvom obhajkyne dňa 25. júla 2016 dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a i/ Tr. por.

V dovolaní obvinený namietal, že malo byť zásadne porušené jeho právo na obhajobu, pretože nebola vykonaná ním navrhovaná rekonštrukcia. V základnom konaní nebol podľa jeho názoru dostatočne zistený skutkový stav a sudy nevzali do úvahy výpovede svedkov Y. X., G. J., G. L. a H. U., svedčiacich v jeho prospech. Podľa obvineného, taktiež nebola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná jeho vina zo spáchania skutku kladeného mu za vinu, a preto namietal v dovolaní neaplikovanie zásady v pochybnostiach v prospech obvineného. Podľa jeho názoru nedošlo k náprave väd vytýkaných okresnému súdu ani v konaní o opravnom prostriedku a tým je daný dôvod dovolania podľa § 374 ods. 3 Tr. por. V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského a okresného súdu a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra, ktorý navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného zamietol, nakoľko v danej trestnej veci bol riadne objasnený skutkový stav, správne vyhodnotené dôkazy a skutok bol náležite právne posúdený.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj poškodený Ing. I. Y., ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolacie dôvody namietané obvineným nie sú dané. Vytýkané vady v prevažnej miere smerujú proti skutkovým zisteniam, ktorých správnosť nie je prípustné preskúmať v rámci dovolacieho konania, a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol (§ 382 písm. c/ Tr. por.), alebo alternatívne zamietol (§ 392 ods. 1 Tr. por.).

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila aj poškodená Sociálna poisťovňa - pobočka Nitra, ktorá uviedla, že náhradu škody jej priznanú v tejto trestnej veci uhradil v dvoch platbách a v plnej výške 285,60 Eur obvinený G. Y..

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec predovšetkým v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Zároveň však dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú dané obvineným uplatnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a i/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až n/ Tr. por. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

K jednotlivým dovolacím dôvodom uvádzaným obvineným najvyšší súd uvádza nasledovné:

1. Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Zásadným spôsobom je právo na obhajobu porušené predovšetkým tým, že obvinený nemal obhajcu, aj keď ho podľa zákona mal mať.

Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2011).

V danom prípade obvinený namietal, že bolo porušené jeho právo na obhajobu zásadným spôsobom tým, že nebola vykonaná rekonštrukcia, hoci tak navrhoval. Táto námietka je neopodstatnená, pretože obvinený vykonanie takéhoto dôkazu relevantným spôsobom ani nenavrhoval. Podľa obsahu súdneho spisu zo základného konania obvinený, či už osobne alebo prostredníctvom obhajcu na viaceré výzvy na návrhy dôkazov, či už zo strany okresného súdu (č. l. 813 a 835) alebo krajského súdu (č. l. 1071) neuviedol ako svoj návrh vykonanie rekonštrukcie, resp. uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. V neposlednom rade dovolací súd opakuje, že súdy nemajú povinnosť vykonať všetky alebo akékoľvek dôkazy navrhnuté jednotlivými stranami trestného konania (§ 272 ods. 3 Tr. por.). Pokiaľ obvinený namietal porušenie jeho práva na obhajobu tým, že podľa jeho názoru nebol dostatočne zistený skutkový stav alebo tým, že súdy mali nesprávne vyhodnotiť vykonané dôkazy, tak v tejto súvislosti dovolací súd dodáva, že tieto obvineným vytýkané vady stoja mimo zákonného rámca uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., pretože v dovolacom konaní správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať ani meniť (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.).

2. Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.

K tomuto dovolaciemu dôvodu považuje najvyšší súd za potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili sudy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dôkcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia ustálené súdmi nižšieho stupňa a vyjadrené v tzv. skutkovej vete rozsudku nemôže ani skúmať a ani meniť. To znamená, že vo vzťahu k ustálenému skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa obvinený môže uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 28. januára 2016, sp. zn. 5 Tdo 99/2015). Dovolací súd rozhodne nie je možné chápať ako súd tretej inštancie a dovolanie nie je inštitút, ktorý má plniť úlohu ďalšieho odvolania, je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý má zabrániť porušovaniu základných práv účastníkov konania a nie nahrádzať úlohy určené prvostupňovému a odvolaciemu súdu, pokiaľ ide o vykonávanie a hodnotenie dôkazov.

Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 písm. i/ Tr. por. neuplatnil námietky právneho charakteru, ale iba námietky skutkové, ktorými zjavne vybočil z rámca tohto dovolacieho dôvodu. Pokiaľ teda obvinený namietal, že mu nebolo spoľahlivo a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná vina zo skutku uvedeného v tzv. skutkovej vete rozsudku okresného súdu, a domáhal sa uplatnenia zásady v pochybnostiach v prospech obvineného (in dubio pro reo), tak tieto jeho námietky sú skutkovej povahy a ako už bolo vyššie uvedené, skutkové námietky spochybňujúce správnosť a úplnosť zistenia skutku nie je prípustné účinne namietat' v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

3. Napokon k poukazu obvineného na ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. a jeho tvrdeniu, že podáva dovolanie aj z dovolacieho dôvodu uvedeného v tomto ustanovení, dodáva dovolací súd nasledovné:

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania (pozri R 47/2014-I). Toto ustanovenie len umožňuje v dovolaní namietat' aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba resp. pochybenie zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por., a preto dovolanie obvineného I. B. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.